

Državni izpitni center

M 1 7 2 1 0 3 1 4

JESENSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA
Izpitna pola 2

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Četrtek, 24. avgust 2017

SPLOŠNA MATURA

Popravljena moderirana različica

IZPITNA POLA 2**Razčlenba izhodiščnega besedila****Splošna navodila**

Polovičnih točk ni.

Kandidat dobi točko za jezik samo, če so vsi odgovori v nalogi **vsebinsko** in **jezikovno** pravilni. Vsebinsko napačen in jezikovno pravilen odgovor je 0 točk.

Če točkovanje v posamezni nalogi ni posebej razčlenjeno ($1 + 1 \dots$), velja pravilo »vse ali nič«. Neupoštevanje navodil (npr. obkrožitev večjega števila odgovorov od predpisanega) se točkuje z 0 točkami.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
1.	3	<ul style="list-style-type: none"> ◆ pred približno dvema letoma ◆ Delo ◆ Kultura <p><i>Po smislu, npr.:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ je izid prevoda leposlovne knjige kulturni dogodek/predstavljen je nov prevod lit. dela ◆ Tvorka besedila je Tanja Jaklič. ◆ zapisano in govorjeno ◆ neumetnostno ◆ umetnostna ◆ javno 	<p>Še sprejemljive rešitve: govori o prevodu knjige/o knjigi <i>Neustrezne rešitve:</i> mineva 70 let od izdaje te kulturne knjige/je besedilo povezano s kulturo/govorji o književnosti</p>	Za 5 in 6 pravilnih odgovorov 1 točka, za 7, 8 pravilnih odgovorov 2 točki, za 9 pravilnih odgovorov 3 točke. Dopolnitiv povedi mora biti jezikovno pravilna.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
2.	2	<p><i>Po smislu, npr.:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ novi prevod Pike Nogavičke (v slovenščino)/prevod Pike Nogavičke iz izvirnega švedskega jezika (v slovenščino) 	<p>Neustrezne rešitve: o knjigi Pike Nogavička/70-letnica knjige/ponovna izdaja Pike Nogavičke/prevajanje Pike Nogavičke</p>	Naslov knjige mora biti pravopisno pravilen.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
3.	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Č ◆ A ◆ C ◆ B ◆ B 		Za 3 in 4 pravilne odgovore 1 točka, za 5 pravilnih odgovorov 2 točki.

Naložba	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatatna navodila
4.	3	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Švedske pisateljice Astrid Lindgren ◆ ilustracijami Marlenke Stupica/Stupice ◆ Tomažem Žirovnikom ◆ Anico Žirovnik ◆ gospodom Fickom 		Za 2 in 3 v celoti pravilne besedne zvezе 1 točka, za 4 pravilne besedne zvezе 2 točki, za 5 pravilnih besednih zvez 3 točke.

Naložba	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatatna navodila
5.1.	2	<p>Po smislu, npr.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Kristina Breznova leta 1958/pred 59 leti 		1 + 1
5.2.	3	<p>Po smislu, npr.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ veliko lektorskih in uredniških posegov/z vsako novo izdajo so besedilo po malem spremnjeni/zastarel jezik v starem prevodu ◆ potreba po prevodu iz izvirnega jezika/zaradi različja je bila prevedena iz posrednega jezika/stara različica je netočnost v vsebini nemščine/zaradi (nekaj) netočnosti v vsebini ◆ praznovanje obletnice izida knjige 	<p>Neustrezne rešitve:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ novi vidiki besedila/novi verzi in pogovorna slovenščina sta bralcu bliže/bolje zrcali izvornik 	1 + 1 + 1
5.3.	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ DA ◆ (»)Duh in razpoloženje, ki prenevata knjigo, sta zanesljivo odsevala izvornik.(«)Nada Grošelj odgovarja, da je bilo v starem prevodu nekaj netočnosti v vsebini, a spet ne toliko, kot bi pričakovali od posrednega prevoda. 		<p>1 + 1, če je obkrožil DA. Izpis povedi mora biti natancen in jezikovno pravilen.</p>
Skupaj	7			

Naložba	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neusstrezne rešitve	Dodatatna navodila
6.	2	Po smislu, npr.: ◆ Ilustracije Marlenke Stupica/Stupice so ohranili, ker bralcem olajšajo prehod k novemu preodusu med braisci najbolj znane/so bralcem najbolj domače/so del kolektivnega spomina bralcev.	Neustrezna rešitev: da knjiga zgleda nespremenjena	1 točka za vsebinsko ustrezno + 1 točka za jezikovno pravilno poved.

Naložba	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neusstrezne rešitve	Dodatatna navodila
7.1.	2	Po smislu, npr.: ◆ saj nekatera končna ločila, npr. vprašaj in klicaj, tudi v naslovinah zapišemo /saj s klicajem zaključi vzklično poved, z vprašajem pa vprašalno poved./saj s klicajem izrazi čustveno zaznamovanost povedi, z vprašajem pa zaključi vprašalno poved. Po smislu, npr.: ◆ saj pike v naslovinah ne zapisujemo.	Neustrezne rešitve: da poudari sporocilo besedila/da pritegne braica	1 + 1
7.2.	2	◆ C ◆ B ◆ B		1 točka za 2 pravilni povezavi, 2 točki za 3 pravilne povezave.
7.3.	3	◆ K <u>č</u> se je v n <u>o</u> vem prevo <u>d</u> u <u>t</u> <u>o</u> rej spremen <u>l</u> /o		1 točka za 2 in 3 pravilne samoglasnike, 2 točki za 4 pravilne samoglasnike in 3 točke za 5 pravilnih samoglasnikov. Vsaka obkrožitev samoglasnika v nenagašenih besedah iznči eno pravilno obkrožitev.
Skupaj	7			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
8.	2	◆ kratek in širok ◆ dolg in ozek		1 + 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
9.1.	2	◆ knjigo (Piška Nogavička)/stvarno lastno ime/naslov knjige/naslov dela ◆ glavno osebo/lik iz knjige/ime bitja		1 + 1 Dopolnitiv povedi mora biti jezikovno pravilna.
9.2.	2	◆ C		
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
10.1.	2	◆ čaščena/češčena/spoštovana knjiga	Še sprejemljivi rešitvi: spoštovanja vredna knjiga/ pretirano čaščena knjiga Neustrezne rešitve: častna/častivredna/častitljiva/ obrečna knjiga	
10.2.	5	◆ prevzeta domača ◆ Beseda kult izvira iz latinščine/prevzeta iz nemščine, beseda knjiga je v slovenščini že vsaj od 16. stoletja.		1 + 1 točka za pravilno podprtavo in 1 + 1 točka za vsebinsko pravilnost + 1 točka za jezikovno pravilnost povedi, če je za vsebino dobil vsaj 1 točko. Utemeljitev upoštevamo, če je podčrtava pravilna.
Skupaj	7			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
11.	3	Po smislu, npr.: ◆ Teh besed ne bomo našli v slovarjih, ker so to avtorske besede./novotvorjene besede./neologizmi./ker si jih je prevajalka izmisliла./ker so to besedne igre.	Neustrezne rešitve: ker so besede pogovorne/ slengovske/neknjizne/narečne	2 točki za vsebinsko ustrezno + 1 točka za jezikovno pravilno poved.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
12.	4	Gлагол Enega od: ◆ vihariti ◆ previhariti ◆ razvihariti ◆ vzvihariti ◆ zavihariti ◆ vihriati (in vse sestavljenke iz te oblike) ◆ skupni koren ◆ soroden pomen	Pridelnik Enega od: ◆ viharen/viharna-o ◆ previharjen-a-o ◆ viharsiški-a-o ◆ razviharjen-a-o ◆ vzviharjen-a-o ◆ zaviharjen-a-o ◆ vihrijen-a-o ◆ vihrijev-a-o ◆ viharski-a-o ◆ vihrov-a-o	Prislov Enega od: ◆ viharno ◆ previharjeno ◆ razviharjeno ◆ vzviharjeno ◆ zaviharjeno ◆ vihrijeno ◆ vihvavo 1 + 1 točka za pravilno podčrtavo.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila	
13.	6	Osn. gl. oblika ◆ zaznamuje	Oseba in število ◆ 3. os. ed. ◆ mineva ◆ dobivamo ◆ je prevedla ◆ so opremili ◆ je postala	Čas ◆ sedanji/sed. ◆ sedanji/sed. ◆ sedanji/sed. ◆ sedanji/sed. ◆ sedanji/pret. ◆ sedanji/pret. ◆ sedanji/pret. ◆ sedanji/pret. Vid ◆ dvovidski/nedovršni in dovršli/nedovršni/nedov./dovršni/dov. ◆ nedovršli/nedov. ◆ nedovršni/nedov. ◆ dovršni/dov. ◆ dovršni/dov. ◆ dovršni/dov.	1 točka za 4 pravilne vpisse.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
14.	4	Po smislu, npr.:	◆ Nedovršni glagolski vid je neustrezen, saj označuje trajajoče dejanje, novi prevod knjige pa je izšel enkrat/izid prevoda. Je enkratno dejanje. ◆ Slovenci smo/bomo prvič dobili Piko iz izvirnega jezika (.)	2 točki za vsebinsko ustrezeno + 1 točka za jezikovno pravilno poved. 1 točka

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatatna navodila
15.	4	<ul style="list-style-type: none"> ◆ gotovo ◆ <u>Po smislu, npr.:</u> ◆ Prepričana sem/Verjamem, da naslednjih petdeset let ne bo novega prevoda, zato imam zdaj veliko odgovornost./ Naslednjih petdeset let ne bo novega prevoda, <u>o tem sem prepričana(v) to verjamem</u>, zato imam zdaj veliko odgovornost.. 		<p>1 točka za pravilno podčrtavo 2 točki za vsebinsko ustrezno + 1 točka za jezikovno pravilno poved.</p>
16.	4	<ul style="list-style-type: none"> ◆ vsebinska netočnost ◆ iz švedščine ◆ v izvirniku ◆ izpeljanke 		<p>1 + 1 + 1 1</p>
17.1.	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ vzročno ◆ ker 		<p>1 + 1</p>
17.2.	3	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Liki so tako rekoč ponarodeli, zato jih prevajalka ni spreminja imen./Prevajalka likom ni spreminja imen, saj so tako rekoč ponarodela. ◆ posledično/pojasnjevalno 		<p>1 točka za vsebinsko ustrezno + 1 točka za jezikovno pravilno poved. 1 točka za poimenovanje pomenskega razmerja (glede na pretvorjeno poved).</p>
17.3.	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zaradi ponarodelosti prevajalka likom ni spreminja imen./Zaradi tako rekoč ponarodelih likov jih prevajalka ni spreminja imen. 	<p>Še sprejemljivi rešitvi: Zaradi ponarodelosti likov jih prevajalka ni spreminja imen./ Tako rekoč ponarodelim likom prevajalka ni spreminja imen. Neustrezna rešitev: Ponarodelim likom prevajalka ni spreminja imen.</p>	<p>1 točka za pravilno pretvorbo + 1 točka za jezikovno pravilno poved.</p>
Skupaj	7			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
18.1.	2	◆ premi govor ◆ odvisni govor		1 + 1
18.2.	2	◆ Nada Grošelj odgovarja: »V starem prevodu je bilo nekaj netočnosti v vsebini, a spet ne toliko, kot bi pričakovali od posrednega prevoda.«/»V starem prevodu je bilo nekaj netočnosti v vsebini, a spet ne toliko, kot bi pričakovali od posrednega prevoda, « odgovarja Nada Grošelj.		1 točki za pravilno pretvorbo + 1 točka za jezikovno pravilnost povedi.
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
19.	3	◆ Opisovanje/opisovalni način razvijanja teme ◆ naštevalno ◆ pripovedovanje/pripovedovalni način razvijanja teme		1 + 1 + 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
20.1.	3	◆ Prva izdaja Pike iz leta 1958 je imela črno-bele ilustracije.		1 + 1 + 1 točka za vsak v celoti pravilno podčтан stavčni člen.
20.2.	2	◆ Prva izdaja Pike, ki je izšla/ki je bila izdana leta 1958/ki je iz leta 1958, je imela črno-bele ilustracije.		1 točka za vsebinsko ustrezno pretvorbo + 1 točka za jezikovno pravilnost povedi.
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
21.	3	♦ S/ + S/ S S		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
22.	4	♦ Piko danes berejo v sedemdesetih jezikih (med njimi tudi v jeziku zulu in sejelski kreolsčini). Pri nas je <u>kniha</u> / <u>delo</u> izšla/o v dvajsetih izdajah, prodali so <u>jelga</u> več kot 140.000 izvodov/prodali so jo v več kot 140.000 izvodih.		1 + 1 + 1 točka za vsako vsebinsko ustrezeno pretvorbo + 1 točka za jezikovno pravilnost obeh povedi.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
23.	5	♦ /.../ a spet ne toliko/ kot bi /.../ <i>Po smislu, npr.:</i> ♦ Vejico pred veznikom <i>kot</i> pišemo, kadar uvaja stavek z osebno glagolsko obliko./podredni stavek./odvisni stavek./Vejice pred veznikom <i>kot</i> ne pišemo, kadar ne uvaja stavka./osebno glagolsko obliko./podrednega stavka./odvisnega stavka.		2 točki za vejico (napačen popravek izniči pravilnega). 2 točki za razlaganje + 1 točka za jezikovno pravilnost povedi.

Prazna stran

Naloga	Primer besedila
24.	

PIKA NOGAVIČKA V NOVEM PREVODU IZ IZVIRNEGA JEZIKA

Ob praznovanju 70-letnice izida kultne knjige vsakega otroštva Pike Nogavičke smo tudi pri nas dobili nov prevod, tokrat iz izvirnega švedskega jezika. Knjigo je prevedla Nada Grošelj. Prva je Piko Nogavičko prevedla Kristina Brenkova leta 1958 iz nemščine. Stari in novi prevod se ne razlikujeta bistveno, saj je Kristini Brenkovi uspelo dobro izraziti značilnosti izvirknika. Največje razlike so v imenih, saj je Nada Grošelj nekatera imena poslovenila, druga pa pustila v izviri oblik. Ohranila pa je ista imena glavnih oseb, kot jih je prevedla Kristina Brenkova, saj so tako rekoč ponarodela. Tvorila je tudi nekatere nove besede in dodala nove pesemske vložke, ki so bližje današnjemu mlademu bralcu. Popravila je še nekaj vsebinskih netočnosti. Namesto knjižne slovenščine je uporabila pogovorno slovenščino.

Da bi bil bralcem, ki poznajo »staro« Piko, tudi nov prevod blizu, so se v založbi Mladinska knjiga odločili, da ohranijo ilustracije iz prvega prevoda, ki jih je zrisala ilustratorka Marilena Stupica. Nada Grošelj meni, da bi bilo v eni od prihodnjih izdaj vendarle dobro vpeljati izvirne ilustracije švedske ilustratorke Ingrid Vang Nyman. Menim, da je odločitev založbe pravilna, saj poznamo ilustracije Marilenke Stupica vsi bralci Pike in smo jih vajeni, tudi novi prevod nam je kljub vsem novostim zato bliže. Vabim vas, da vstopite v višo Čira čara in se prepustite starim novim dogodivščinam Pike in njenih prijatejjev!

Janez Novak

Naloga	Točke	Merila	Dodata na navodila
24.			
Zgradba	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ zunanja členitev: naslov in navedba tvorca besedila ◆ upoštevanje obsega 	180–230 besed, odmik največ 15 besed.
	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ povezanost naslova s temo komentarja (posredno mora biti omenjen prevod) 	
Skupaj	3		
Vsebina	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ navedba prevajalk in jezikov, iz katerih sta prevedli knjigo ◆ podobnosti med starim in novim prevodom (vsaj dve podobnosti) 	
	do 2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ razlike med starim in novim prevodom (vsaj dve razliki) 	
	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ povzetek mnenja prevajalke o ilustracijah 	
	1 + do 3	<ul style="list-style-type: none"> ◆ opredelitev do odločitve založbe in pojasnilo 	
Skupaj	12		
Slogovna ustreznost	do 5	<ul style="list-style-type: none"> ◆ jasnost, živost, jedrnatost (ločitev bistvenega od nebistvenega), ustreznost argumentov, koherenca (jasno izražanje pomenskih razmerij, ustrezna pomenska povezanost povedi, kohezija (ustrezeno navezovanje), druga načela dobrega sloga (primernost, natančnost) 	<p>Za vsako vrsto napak odštejemo 1 točko do 0 točk. Za vsako sestavino uradnega besedila odštejemo 1 točko, do 0 točk. Če besedilo obsega manj kot 90 besed, lahko kandidat za sloganovo ustreznost dobi samo do 2 točki. Če besedilo obsega manj kot 20 besed, kandidat za sloganovo ustreznost ne dobi točk.</p>
Skupaj	5	do 5	
Pravilnosten jezikovna			<p>Za vsako napako odštejemo 1 točko, do 0 točk. Če besedilo obsega manj kot 90 besed, lahko kandidat za jezikovno pravilnost dobi samo do 2 točki. Če besedilo obsega manj kot 20 besed, kandidat za jezikovno pravilnost ne dobi točk.</p>
Skupaj	5		
Skupaj	25		

Skupno število točk izpitne pole 2: 120